

ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

Ožujak/März 1985.

Broj 3 (59)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

ERSCHEINUNGSSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LISTA HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

„Kuća moja neka bude kuća molitve” (Mk 11,17)

Sva četiri evanđelista opisuju kako je Isus bičem od užeta istjerao trgovce iz jeruzalemskog hrama, kako je mjenjajući novca isprevrtao stolove a prodavačima golubova klupe. Hram Oca njegova ne smije biti prodavaonica niti „špilja razbojnička”, nego mjesto molitve i susreta s Bogom. Na profaniranje hrama reagirao je dobri i blagi Krist oštro, odlučno i srdito, na veliko zaprepaštenje hramske uprave.

I svaki onaj koji o ovom Isusovu činu razmišlja dolazi do zaključka da u našim crkvama ne smije biti ničega što onemogućuje vjerničku, sabranu i pobožnu molitvu i stvarno susretanje s Bogom. Međutim, teško se u naše dane oteti dojmu da se svetost naših crkava, tj. svetih prostora, uvijek dolično i poštuje. Ponekad neke čudne pjesme, obično šansone, stvarno desakraliziraju sveta liturgijska mjesta. Razni igrokazi oko glavnog oltara, bez naročite religiozne poruke, te različiti glazbeni instrumenti sa svojom drekom stvarno

S bičem od užeta istjerao je Isus trgovce iz hrama.
Na slici: „Izgon iz hrama”
I. Meštrovića.

U ovom broju

● Obljetnica smrti kard. Stepinca	str. 3-4
● Milan Begović	str. 5
● Iz naših misija	str. 6-11
● Program hodočašća mladih u Rim	str. 13
● Critica iz života iseljenika	str. 15
● Rezolucija hrvatskih pastoralaca	str. 16

Iz domovinske Crkve

profaniraju svetost kuće Božje koja uvijek mora biti kuća molitve. Nemali broj liturgijskih pokusa, svojeručnih i svojevoljnih a ne crkvenih, i „nova“ tumačenja vjere u crkvama unose nemir u duše molitelja, a da o određenim načinima odjevanja nekih sudionika u zajedničkoj molitvi ni ne govorimo. Jedan je evangelički biskup jednom kazao: „Tvrdoglavost i upornost nekih teologa i propovjednika u njihovu tumačenju Evanđelja spada u crkvu isto toliko koliko volovi i ovce. Kuća Božja, a to je svaka naša crkva, mora biti sveta i sve što se u njoj događa mora odisati svetošću. Možda bi „bič od užeta“ i danas imao što raditi u nekim našim hramovima.

U evanđeoskom izvještaju o izgonu trgovaca iz hrama, koji Crkva u korizmu vrijeme stavlja svim svojim članovima na razmišljanje, ne radi se samo o jeruzalemskom hramu i našim molitvenim prostorima. Tu je i još jedna poruka. I to vrlo aktualna.

Sveto pismo, a posebno apostol Pavao, uči da su svi krštenici i potvrđeni hram Božji, da Duh Božji u njima prebiva i da hram tijela u kojemu Bog boravi mora biti svet. Zato se uvijek iznova, a naročito u korizmi i postavljaju pitanja: ne mora li se možda u tom našem hramu obaviti generalno čišćenje: je li naše srce još uvijek mjesto molitve; što se to u našem životu opire djelovanju milosti i što bi Krist morao udaljiti iz nas da opet postanemo sveti Božji hram?

Od ljudskih srdaca Krist želi stvoriti mjesta svoje nazočnosti, svoje ljubavi, mjesta klanjanja Bogu. On je „nadvladao svijet“. Ali mnogi među nama su još uvijek žrtve „svijeta“. Zato on želi taj „svijet“ nadvladati i u našim dušama u kojima je tako malo prostora za Boga, jer su ispunjene „svjetskim“ željama, sklonostima, grijesima.

On želi očistiti hram naših srdaca u kojima je Bogu i razgovoru s njim pretijesno.

U ovo korizmeno vrijeme treba se otvoriti Kristu Čistaču hramova i njegovu božanskom djelovanju i zamoliti ga da ne šteti naših slabosti, kao što nije štadio ni trgovaca u hramu.

Jer, bit će jako neugodno posjeti li nas jednoga dana s „bičem od užeta“ i ne pripusti nas u Hram novog neba i nove zemlje.

Ignacije Vugdelija

„Vi mirno nastavite svoj pastoralni rad u punoj slobodi naviještajući Evanđelje svima“

(Odgovori na Izjavu stuttgartskih misionara)

U povodu pisanja titogradske „Pobjede“ o misiji Stuttgart (o tom smo donijeli Izjavu stuttgartskih misionara i biskupijskog Ordinarijata Rottenburg) hrvatski su misionari iz stuttgartske misije uputili svoju Izjavu i kardinalu Franji Kuhariću i ravnatelju Vladimiru Stankoviću. Kardinal Kuharić je odgovorio o. Pavlu dr. Žmiri, a mons. V. Stanković Hrvatskoj misiji Stuttgart. Donosimo za svoje čitatelje oba odgovora. Kardinal Kuharić piše:

Poštovani Oče, primio sam Vašu Izjavu povodom pisanja titogradske „Pobjede“: „Tko se krije ispod mantije“ od 16. rujna o. g.

Dajem podršku Vašoj Izjavi jer je posve opravdan odgovor na članak koji, uz najbolju volju, nijedan objektivan čitalac, koji poznaje stvari, ne bi mogao smatrati dobronamjernim. To su jeftine optužbe već po ustaljenoj shemi i s određenim motivima. Na žalost nisu usamljene.

Neka Vas to, međutim, ne zbunjuje. Vi mirno nastavite svoj pastoralni rad u punoj slobodi naviještajući Evanđelje djeci, mladima, odraslima. Evanđelje pak oplemenjuje čovjeka u svim njegovim odnosima i čuva sva prava ljudske osobe i ljudske vrijednosti. Evanđelje je istina i svjetlo svakoj savjesti i svakom narodu, pa i hrvatskom narodu.

Crkva je otvorena svim ljudima dobre volje. Nije zatvorena u nikakve ovozemaljske grupe i ne veže se uz nikakve sisteme ni političke ideologije. Tako nas uči Drugi vatikanski sabor: Crkva je „čuvatelj transcendentnosti ljudske osobe“ (GS 76).

Vas i Vašu subraću, časne sestre i sve suradnike i vjernike iskreno pozdravljam u Gospodinu želeći Božji blagoslov.

Franjo kard. Kuharić

Zagreb je ne samo glavni grad Hrvatske nego je u njemu i glavno središte Katoličke Crkve u hrvatskom narodu. Na slici: zagrebačka katedrala.

Monsinjur Stanković piše:

Ovime Vam javljam da sam u redu primio „Izjavu svećenika Hrvatske katoličke misije u Stuttgartu“ od 15. 11. 1984.

U potpunosti se slažem s tekstom Izjave i ujedno izražavam zaprepaštenje nad neodgovornim i neutemeljenim tvrdnjama novinara „Pobjede“ Miše Draškovića.

Dobro je što je „Glas koncila“ u broju 28 od 25. 11. prenio Vašu Izjavu, jer će tako sva naša javnost saznati s kakvim se teškoćama moraju naše misije u svijetu boriti kad ih – sad s lijeva, sad s desna – zlonamjerno etiketiraju primitivni novinari u još primitivnijim listovima.

Odajući priznanje za uzoran rad među našim vjernicima, pastoralnoj ekipi Hrvatske katoličke misije u Stuttgartu dajem svoju podršku i šaljem najsrdajnije pozdrave.

Vladimir Stanković

Izabrali smo za Vas

„On ostaje živa uspomena na odano svjedočanstvo vjere”

Dvadesetpeti obljetnica smrti zagrebačkog nadbiskupa kardinala **Alojzija Stepinca** dolično je obilježena u skoro svim hrvatskim župnim zajednicama u Zapadnoj Evropi. Uz molitvu za pokojnika i pokojniku izrečeni su govori o njegovom kršćanskom i biskupskom liku te upriličeni tim povodom brojni programi duhovnog sadržaja. U hrvatskoj nacionalnoj crkvi sv. Jeronima u Rimu sv. Misu zadušnicu za pokojnog Kardinala imao je kardinal Palazzini, pročelnik Kongregacije za proglašenje blaženika i svetica. Sudionicima te Mise uputio je brzopjavnu čestitku sam Sv. Otac u kojoj je između ostaloga rekao: „Želim uvjeriti sudionike koncelebracije da ću biti najdublje sjedinjen s njima u molitvi za dušu preminulog zagrebačkog nadbiskupa. On ostaje živa uspomena na odano svjedočanstvo vjere i na velikodušno biskupsko služenje”. U prepunoj zagrebačkoj katedrali predvodio je 10. veljače 85. zagrebački nadbiskup **Franjo Kuharić** tradicionalnu Misu zadušnicu za pokojnog kardinala Stepinca. U homiliji s naslovom „**Dragocjena je smrt pravednika u očima Božjim**” kardinal Kuharić je rekao i ovo:

„Vječnost je apsolutni smisao ljudskog postojanja. Neizmjerni Trojedini Bog ima biti svojom ljubavlju punina čovjekova života. Koliko god čovjek trpio u vremenu, uvijek je na dobitku ako postigne vječnu radost u Bogu. Naprotiv, koliko god čovjek u ovom životu imao moći, bogatstva, užitka, uvijek je na gubitku ako mu je vječnost promašena.

Držeći čvrsto goruću svijeću, koja mu je bila također simbol uskrsnuloga Spasitelja, točno u dva sata i 15 minuta poslije podne, preminuo je blaženom smrću pravednika. Tako je tiho i sveto završio život nepokolebljivog branitelja vjere, neustrašivog čuvara pravovjerja i jedinstva Crkve, neumornog zaštitnika čovjeka, osobito siromašnih i prognjenih. U Božje ime branio je slobodu Crkve. U Božje ime tumačio je s iskrenim rodoljubljem pravo hrvatskog naroda i svakog naroda pod ovim suncem na dostojan život u miru, slobodi i pravednosti. U Božje ime zauzimao se

Zagrebački nadbiskup dr. Alojzije Stepinac drži svoj obrambeni govor na poznatom suđenju u Zagrebu 1946. godine

za prava i dostojanstvo svake ljudske osobe bez obzira na nacionalnost, vjeru i opredjeljenje. Sva ta prava izvodio je iz Božje riječi, iz Božje volje. Neprolazni etički principi bili su stijena na kojoj je stajao kao svjetionik koji u sveopćem potopu mržnje pokazuje put spasenja. Svom se odlučnošću borio za istinu o Bogu i za istinu o čovjeku. To je smatrao bitnim poslanjem Crkve. A Crkvu je ljubio Kristovim srcem, jer je „Crkva Boga živoga, stup i uporište istine”.

Kardinal Alojzije Stepinac završio je svoj život kao svjesnu žrtvu ljubavi za

Boga, za Crkvu, za spasenje ljudi, za dobro svoga ljubljenog naroda. Znao je govoriti: „Rado dajem svoj život samo da napreduje Božja stvar! Moj će život otići. Neka ide samo! Rado ga dajem za dobro Crkve i naroda”. Gledajući čovjeka i narode u svjetlu evanđelja, jasno je vidio da odbacivanje Boga iz srca, savjesti i života, vodi ljudsku osobu, obitelji i cijele narode u poniženje i smrt.

Uživljen u takvo vrijeme i u takvu nesreću svijeta, nadbiskup Stepinac je doživao gotovo u svim svojim propovi-

jedima u svijest svojih slušatelja dostojanstvo ljudske osobe, ali u svjetlu Božje objave. Hrvao se s moćnima da zaštiti nemoćne. Zbog toga će ga povijest Crkve i svijeta upisati u niz najhrabrijih biskupa Evrope onoga tragičnog vremena. Osudio je hrabro i bez straha svaku zabludu i svaku mržnju: rasnu, klasnu, nacionalnu, vjersku, političku.

Nadbiskup je Stepinac proročkom snagom nastupao protiv grijeha, protiv svih krivih nauka i protiv svake mržnje. Bolji svijet nije moguće graditi i bratstvo među ljudima nije moguće ostvariti bez istine, pravednosti i vječnih principa objavljenog čudoređa. Treba priznati da su svi ljudi, kako se izrazio nadbiskup, „istoga kraljevskog podrijetla vukući svoju lozu od Boga Stvoritelja”.

Nadbiskup Alojzije Stepinac biblijskom analizom situacije svijeta jasno je ukazivao na to da su čovječanstvo na rub katastrofe dovele zablude, grijesi, nepravde, nasilja nad čovjekom i narodima. Zato je neumorno propovijedao obraćanje. Nije skrivao svetu ogorčenost kad je vidio kako se kvari mladež, kako se razaraju obitelji, kako se ubijaju rođena i nerođena ljudska bića, kako se psuje Bog i tlači čovjek, kako se čupa vjera iz srдца i osporava poslanje Crkve bilo s koje strane. Načela koja je propovijedao i sam je živio. Zabludama je suprostavljao istinu o Bogu i o čovjeku; mržnji je suprostavljao ljubav i opraštanje; pomirenje sviju sa svima. U onim vremenima tako tjeskobnim i strašnim za osobe, obitelji i narode, bio je branitelj, tješitelj, pomoćnik svima kojima je mogao pomoći. Jednom svećeniku piše 1943.: „Čudim se da su moji živci još na mjestu s obzirom na to što moram svaki dan proživjeti. Napokon, najljepše i najljudskije je trpjeti i raditi za dobro onih koji trpe i koji rade”.

Donosimo jedno svjedočanstvo. Jedan zagrebački Srbin, inače doktor tehničkih nauka, osobno mi je donio kopiju svojega izvještaja koji je uputio 25. kolovoza 1973. na jednu visoku instituciju o svojem djelovanju za vrijeme rata. S grupom suradnika organizirao je pomoć za zbrinjavanje ratne siročadi, zatvorenika i stradalnika. Među ostalim taj svjedok piše u svojem pismu: „Sve ove pomoći mogla je vršiti mala grupica ljudi samo uz potporu nadbiskupa Stepinca, tako npr. ja sam izvršivao sabiranja, imao sam od dr. Stepinca punomoć, da svuda nastupam u njego-

vo ime... To je moj opis rada i nadbiskupa dr. Stepinca, prema mome ličnom opažanju i doživljavanju za cijelo vrijeme rata ovdje u Zagrebu. Naime, kardinal dr. Stepinac je prvosveštenik bratske katoličke Crkve, džinovske svjetske organizacije, kojoj pripada skoro sav hrvatski narod, veliki dio naše državne zajednice. Iz svoga dugogodišnjeg boravljenja u Hrvatskoj, a poznavajući prisnost hrvatskog naroda sa svojom Crkvom, uvjeren sam, da hrvatskom narodu i ne može biti svejedno, da li njegov kardinal leži u katedrali kao osuđenik, kao pomilovan ili kao rehabilitiran. Bilo bi lakomisleno ignorirati ovu činjenicu...”

Kardinal je uvijek odlučno naglašavao da moramo ljubiti i one koji nam se protive, makar ne možemo odustati od svojih uvjerenja.

Prošlo je već punih 25 godina od upravo svetačke smrti Alojzija Stepinca. Vrijeme teče i s njim mnogo toga tone u nepovrat. On živi u vječnosti, a uspomena na nj živi u nama i među nama; osobito u ovoj katedrali Uznesenja Bl. Djevice Marije na nebo. Na njegov grob iza glavnog oltara dolaze nezaustavljivo molitelji: mladi, odrasli, stari, jednostavni radnici, zemljoradnici, intelektualci, svećenici, redovnici i redovnice, biskupi iz domovine i svijeta. Ti se molitelji ovdje uče vjerovati, nadati se, ljubiti i opraštati. Uče se da budu mirotvorci i mironosci. Blagopokojni kardinal Franjo Šeper – i njegovo tijelo čeka ovdje uskrsnuće – godinu dana nakon Kardinalove smrti pisao je jednoj umjetnici: „Prošla je godina dana otkako nema kardinala među nama. Međutim, čini se da njegovu prisutnost među nama osjećamo još življe nego za njegova života. To je osobina svetaca”.

Grobovi su, kažu, hladni jer u njima mrtvaci leže.

Ali ovaj tu u katedrali već dvadeset i pet ljeta dobrotom srca i vjernošću duše, mirom nade sve to više zrači.”

Da, otišao je između nas u 62. godini dobi svoje, ali u vječnosti živi za nas. Svoje je godine ispunio molitvom: „Nauči nas dane naše brojiti da steknemo mudro srce”.

Domovinski necrkveni tisak i druga sredstva javnog pripčavanja obasuli su i ovu Kuharićevu propovijed začuđujućom kritikom i neodgovornim iskrivljivanjem činjenica.

Milan Begović

Svoje mjesto u hrvatskoj književnosti osigurao je Milan Begović brojnim književnim djelima: knjigama pjesama, novelama, romanima i dramama. Bio je izobrazbom, usmjerenošću i ozbiljnošću najizrazitiji naš pisac početkom ovoga stoljeća. U svim djelima svojim, u kritičkim spisima kao i u komedijama, isticao se bogatstvom emocija, ozbiljnim pristupom književnom radu. Ne treba ga uspoređivati s **Nehajevim**, niti u dramskom radu s Miroslavom **Krležom** – išao je, naime, svojim putem u hrvatskoj književnosti.

1. Milan Begović je rođen u Dalmatinskoj zagori, u **Vrlici**, 19. siječnja 1876. Za njegovu izobrazbu i umjetničko oblikovanje značajne su godine provedene u inozemstvu, u **Hamburgu** i **Beču**. Ondje se temeljito upoznao s kazalištem i s mogućnostima što ih glumište pruža piscu u prikazu života, društvenih lomova, osobnih pitanja i nutarnjih ljudskih nemira.

U prikazima Begovićeva rada, posebice u dramskom stvaralaštvu, često su kritičari isticali utjecaj, pa i ovisnost njegovu, o velikim piscima kao što su **Ibsen**, **Pirandello**, **Hauptmann**, **Lenormand** i **Andrejev**. Međutim, uzori nisu odveli Begovića s domaćeg tla – ostao je svoj, postojan i vezan za naše podneblje i ljude. I u dobi kad se bude uspomena Begović se rado sjeća zavičajne dunje „pred starim domom mojijeh otaca”, kroz čiju se široku krošnju šire zrake sunčane, dok u daljini bleje čopori ovaca, odjekuje pjesma pastirska (**Dunja**).

U prilog Begovićeve dosljednosti u ljudskom i narodnom raspoloženju i uvjerenju treba spomenuti odjek njegove dramatizacije Šenoinog romana **Diogenes** s aluzijom na pucnjavu i mučko ubojstvo u beogradskoj Narodnoj skupštini god. 1928. Begović je zbog spomenute dramatizacije smijenjen s položaja ravnatelja zagrebačke drame, premješten je za gimnazijskog profesora, a zatim je umirovljen god. 1932.

Međutim, Begović je još petnaestak godina bio veoma djelatni hrvatski pisac, sve do svoje smrti 13. svibnja 1948. u Zagrebu.

U radu se Begović držao, kako je spomenuto, svoga zavičaja, Splita u kojemu se školovao i boravio stanovito vrijeme, i Zagreba u kojem je našao široko područje djelatnosti. Bavio se i **Bisagradom** koji je kupio i u njemu boravio neko vrijeme prije II. svjetskog rata.

2. O Milanu Begoviću kao književniku pisali su brojni kritičari i pisci, a među njima naš **Matoš**, Milan **Marjanović**, Jakša **Čedomil**, Petar **Skok**, Dinko **Politeo**, Tin **Ujević**, Blaž **Jurišić**, Slavko **Ježić**, Ivo **Vojnović**, Antun **Barac** i niz drugih.

Svi su u njemu vidjeli darovita čovjeka, rođena pisca. Javio se Begović u književnosti pjesmama, krajem prošloga stoljeća, kada su mu objelodanjene zbirke **Gretchen** (1893.) i **Pjesme** (1896.), a pod pseudonimom **Xeres de la Maraja** tiskana mu je **Knjiga Boccadoro** (1900.), a god. 1912. pak **Vrelo**. U pjesništvu Begovićevu posebice se ističe **Život za cara** (1904.) u kojoj je suprotstavljen događaj s ambijentom: seoski mladić odlazi u borbu za cara na rusko-japanski front, a ostaju roditelji koji sanjare o svome sinu (**njih dvoje starih, ko dvije trudne oči**), a dramu okončava Begoviću 18. pjesmi toga pjesničkog niza: razbojištem po kojemu je rasuto oružje, kolajne i puca:

*Leševi posvud leže povaljeni
Zgrčenih pesti, čela izranjenih.*

Zadnji su stihovi toga pjesničkog niza:

*Nato se lice Proroka sa Jasne
Poljane kaza kroz oblak i zборе
njegove časne usnice: – Ne ubij!*

U razmatranju Begovićeva pjesništva zanimljivo je upozoriti da se javljao pod pseudonimima (osim već spomenutog još **Tugomir Cetinski**), to je učinio i kod prve drame **Myrrha** (1902.) Držim da među pjesnička ostvarenja Begovićeva treba uključiti kantatu **Hrvatska pjesma** (1900.) napisanu „u slavu četiristogodišnjice hrvatskog umjetničkog pjesništva“.

Osim **Myrrhe** napisao je M. Begović prije I. svjetskog rata drame **Gospođa Walewska** (1908.), **Stana** (1909.), niz komedija – **Menuet**, **Venus victrix**, **Slatka opasnost**, **Čičak** i druge, koje su objelo-

danjene pod zajedničkim nazivom **Male komedije** (1921.); slijedile su: **Svadbeni let** (1922.), **Božji čovjek** (1924.), **Pustolov pred vratima** (1924.), **Hrvatski Diogenes** (1928.), **Bez trećega** (1933.), **Dva prstena** (1935.) i druge. Među romanima su poznati: **Dunja u kovčegu** (1921.) i **Giga Baričeva** (1940.).

Milan Begović

Begović je napisao niz novela skupljenih u knjigama **Kvartet** (1936.) i **Puste želje** (1942.), zatim **Kritike i prikaze** (1943.), **Put po Italiji** (1942.) i druga manja djela.

Osim izvedbom Begovićevih drama, hrvatska kritika je isticala i raspravljala o njegovim osvježenjima koju je unio u hrvatsku prozu svojega doba. **Dunja u kovčegu** je isticana kao najbolji hrvatski lirski roman, jer je roman pisan doista pjesničkim jezikom koji lagano i ugodno teče i ima svoj osebniji ritam, a **Josip Bogner** misli, da u tom jeziku ima nešto neuhvatljivo, iracionalno. Svako, brižna karakterizacija likova, sredine i vremena, uklopljenost prirode i spletenost njena s čuvstvima i raspoloženjima daju posebno značenje i vrijednost ovome djelu.

Roman **Giga Baričeva** je galerija likova iz dana prije I. svjetskog rata, za njegova trajanja i doba nakon njega. Likovi veoma plastično ostvaruju predodžbu

o sebi i o svojem vremenu. Begović ne suprotstavlja svoje junake, a malena građanska sredina živi svojim sitnim životom, sa sitnim brigama i spletkama i veoma često pomirena sa sobom.

Roman **Sablasti u dvorcu** već je spomenut, ali djelo je objelodanjeno nakon Begovićeve smrti (1952.), pa se o njemu ne može raspravljati s punom odgovornošću; pisac bi jamačno djelotvorno preinačio ili dopunio stranice.

3. Budući da je dramski rad pišćev svraćao pozornost izvedbama njegovih djela i radom u kazalištu, najviše je članaka i rasprava napisano o tom obliku rada. Od trenutka kad je postao suradnikom Hrvatskog salona (1892.), pa zatim tijekom svoga djelovanja Begović je ostao dosljedan načelu da će izabrati uvijek takvu radnju koja će najbolje označiti fizionomiju pisca.

Za Begovićevo dramsko stvaralaštvo značajne su činjenice: poznavanje svjetskih pisaca, dramatičara i izvršno vladanje scenskom tehnikom. Iz tih činjenica, iz utjecaja književnih struja, društvenih situacija, u Begovićevim rukama nastaje djelo, koje živi. Najboljim Begovićevim kazališnim djelima drže se tri drame:

Božji čovjek, **Pustolov pred vratima** i **Bez trećega**. Za prvu spomenutu dramu napisano je „da je scena puna dinamike i akcije, i radnja teče brzim tempom...“ (**J. Bogner**). Za **Pustolova pred vratima** zabilježeno je da je svojim teatarskim i književnim značajkama „jedna od najvećih vrijednosti naše moderne dramatike“, dok je **Bez trećega** psihološka drama, ozračje je u djelu teško, karakteri složeni.

Unatoč mišljenju **Ljubomira Marakovića** da bi Begovićeva stvaralačka inspiracija i formalna istančanost dala daleko više i jače kad ne bi računao na vanjski uspjeh i slavu, ipak se mora priznati da se Begović u svome radu nije spustio ispod razine umjetnika. Ostao je dosljedan u stvaranju, a pomogla mu je njegova romansko-mediteranska kultura, lirizam rođenoga i darovitog pisca.

Ispravak

U posljednjem broju „Žive zajednice“ (1/2, 1985., str. 14) krivo je ispod slike potpisano da su s o. A. Gabrićem bochumski

mališani. Na toj su slici s našim poznatim misionarom članovi dječjeg zbora Hrvatske katoličke misije iz Dortmunda. Ispričavamo se zbog ove omaške.

Hodočašće u Sv. zemlju

Zemlja je ova puna Božjih znakova i tragova

Kao što je u „Živoj zajednici” bilo i najavljeno, boravila je skupina naših vjernika iz Njemačke (uglavnom iz Wuppertala i Frankfurta), točno 18 osoba, od 10. do 17. veljače ove godine na svetim mjestima povijesti spasenja, da bi milosno ojačana lakše i sigurnije koračala kroz život k novom Jeruzalemu u vječnosti. Hodočašće je organizirala „Živa zajednica”.

Voditelj fra Ignacije Vugdelija, komu je to bio dvanaesti posjet Isusovoj domovini, dugo je premišljao koje bi godišnje doba bilo najzgodnije za hodočasničko traženje i slavljenje Boga u kraju u kom je Riječ postala tijelom, tj. ljudskim bratom. Odlučio se za veljaču jer je znao da je u to vrijeme u Izraelu rano proljeće – za razliku od nesnosnih ljetnih vrućina – i jer je mislio da u to doba neće biti na svetim mjestima odveć puno drugih hodočasnika. I stvarno, na proljeće se hodočasnici nisu mogli potužiti, ali hodočasnika iz drugih zemalja nije manjkalo. Čini se, da Sveta zemlja privlači neodoljivom snagom, i to sve više i više i u svako godišnje doba, mnoge kršćane koji žele upoznati Sina Božjega i Dijete Marijino. Ili možda u toj navali hodočasnika i sigurnost u Izraelu igra neku ulogu?

Zahvaljujući izvršnoj organizaciji putničkog ureda „Stipe i Mate” iz Frankfurta, hodočasnička je skupina bila smještena svih sedam dana u dobrom hotelu „Jerusalem-Tower”, udaljenom svega desetak minuta hoda od starog Jeruzalema. Na smještaj, hranu, čistoću i uslužnost hotelskog osoblja nitko se nije mogao potužiti. Čitavo vrijeme boravka u Izraelu hodočasnici su bio na raspolaganju mali Mercedesov autobus, vozač Eli i vodič Moše. Ova dvojica Izraelaca ostat će u dugom i lijepom sjećanju. Bili su izvršni u svakom pogledu.

Hodočasnička skupina obišla je u više navrata sveti grad Jeruzalem pješke, a ostala sveta mjesta, uglavnom sva, od Massade na jugu do Kafarnauma na sjeveru, autobusom. U najvažnijim crkvama – u Jeruzalemu, Betlehemu, Nazaretu – sudjelovali su hodočasnici u euharistijskim slavljenjima. A mnogo je crkava koje čuvaju od korozije vremena i ljudskog zaborava drage novozavjetne uspomene. Po molitvi, biblijskim izvještajima, tumačenjima, propovijedima, prelijevala se Božja objava u srca naših vjernika i utvrđivala se u njima.

I pokoja suza govorila je o nutarnjem raspoloženju, o radosti, o zahvalnosti za dar sedmodnevnog života u zemlji

Zidovi na Masadi (detalj)

koja je puna Božjih znakova i tragova. Isusov poziv na obraćenje, na život po njegovu uzoru, uistinu je u Palestini i danas zamjetljiv i nazočan u svakom kamenu i dašku vjetra. Teško ga je prečuti ili zaboraviti.

Za vrijeme dugih vožnji raspoloženje je u autobusu bilo vedro, molitveno, raspijvano. Skupina je bila jedinstvena. Broj od dvadesetak članova u grupi vjerojatno je najidealniji broj. Bilo je i šale, umjesne i slikovite, najviše kad je koja židovska riječ u izgovoru sličila na hrvatsku, kao što je to slučaj s gradićem Petah Tikva. Navečer bi se zajednički razgovaralo u hotelskim sobama – svake večeri u drugoj – o svemu što se dotičnog dana vidjelo, čulo i doživjelo. Ti večernji razgovori zlata vrijede. Hodočasnici je primio u kratku audijenciju i Kustod Sv. zemlje uputivši im par toplih, franjevačkih riječi.

U prva četiri dana boravka nije na palestinskom nebu bilo ni jednog oblaka. U petak pak, baš kad je trebalo obaviti pobožnost križnoga puta, nebo se jednostavno otvorilo i kiša, jaka i hladna, nije prestajala padati cio dan. No to nije omelo naše hodočasnike – jedine toga dana – da u molitvi, pjesmi i s križem na leđima (pokisli i prozeblu doduše) pođu putem kojim je na Veliki petak jedini Nevini išao u smrt, ali i u proslavljenje.

Iako se možda tako brzo neće ostvariti ono što su naši hodočasnici na odlasku iz Izraela opetovano ponavljali – „Bašnaa habaa be Jerušalaim = Ali, dogodine se vidimo u Jeruzalemu” – sigurno je da će Jeruzalem, i što je još važnije, Isus Krist, poslije ovoga posjeta Svetoj zemlji, imati još više mjesta u srcima i obiteljima sudionika ovoga hodočašća. A za to se zapravo i išlo na ovaj daleki put.

Iv.

Hodočašća u Sv. zemlju se pamte. Na slici: naša hodočasnička skupina na telavivskom uzletištu prije ulaska u avion.

LÜDENSCHIED

Djeca i mladi – misijska uzdanica

Iako znamo da prostor „Ž.z.“ ne dopušta da češće ili poduže pišemo, ipak se želimo predstaviti našim skromnim radom i uspjesima. Uz dosadašnji centar u Lüdenschiedu prošle smo godine dobili prostorije u zapadnom dijelu misije, za **Ennepetal-Schwelm**. Svake srijede, subote i nedjelje, uz folklor i vjeronauk djece, dolaze i roditelji i ispune sav prostor. Subotom je nakon vjeronauka pjevanje za sve. Svaki put posluhuje druga obitelj – subotom donose kolače. Ljudi su se sami organizirali i preuzeli dio dvorišta i garaže koje sami plaćaju. U tu svrhu osnovan je misijski fond. Veći prostor nam treba zbog djece, kojih ima stotina u tom dijelu misije, zbog igre, roštilja... U akciji čišćenja snijega sudjelovali su svi članovi župnog vijeća. Inače se vijeće sastaje redovito jednom mjesečno. Uz analizu rada, stvara se program za daljnje pothvate. Uz mali nogomet imamo i dramsku grupu među odraslima. Na božićnoj i karnevalskoj zabavi pokazali su svoju sposobnost i kreativnost. Preko video-kazeta gledali smo filmove o NEK-u i Međugorju, a sada je glavna briga sudjelovanje na olimpijadi u Frankfurtu ove godine.

Slično je i u **Lüdenschiedu** utorkom i petkom. Ovdje su nam manje prostorije tako da smo prisiljeni već za folklor utorkom iznajmljivati „Holzkirche“. Međutim, sada prigodom izgradnje novog župnog centra sv. Petra i Pavla planira se centar i za hrvatsku kat. misiju u Lüdenschiedu.

Pokušavamo se udomiti i u trećem dijelu misije, u **Plettenbergu**. Zbog velikih udaljenosti Mise se održavaju u sva tri dijela misije. Inače naša misija prostorno zauzima pola biskupije Essen. Sve nas povezuje „Župni list“ koji redovito izdajemo svake nedjelje kao i redovita vjerska štampa na koju imamo oko sto pretplatnika.

U misiji djeluju: pastoralna suradnica Pavica Planinc i socijalni radnik Stjepan Alilović. Međutim, veliku pomoć nalazimo među ljudima. Misionaru pogotovo znači mnogo ova bratska suradnja i sloga, jer je, uza sav svoj posao, zadužen i kao subsidijar na nje-mačkoj župi. Uzdanica su naša ipak djeca i mladi.

Ima još sretnih obitelji

Mladi bračni par **Stipan i Ana Kamber** ima petero djece, iako živi u Njemačkoj (Lüdenschied). Još mi je pred očima slika mlade majke koja gura dječja kolica. U njima je mala Anita, a tri sinčića – Petar, Ante i Josip – idu s majkom i sestrom u crkvu. Prošle je jeseni kršteno i peto dijete – Marija. Naša žup-

na zajednica srdačno je čestitala velikodušnim roditeljima koji imaju najbrojniju obitelj na području misije Lüdenschied. Tada smo u našem župnom listu donijeli riječi splitskog nadbiskupa izgovorene na NEK-u: Kažu, dosta nam je jedno dijete! Dakle, ostavljaju manje nego su našli. Ako jedno dijete umre, onda propadamo i stvarno smo u natalitetu posljednji u Evropi... Stoga, treće je dijete potrebno zbog rizika, a četvrto radi napretka i ljubavi zdravog patriotizma. A peto, nadodajemo mi, da se žrtvuje za Boga i narod u duhovnom zvanju!

To i jest želja Kamberovih, pa zato i odgajaju djecu pravo kršćanski. Dosta je samo vidjeti kako se djeca natječu tko će predmoliti za stolom.

Bračni par Ana i Stipan Kamber sa svoje petero djece: Petrom, Antom, Josipom, Anitom i Marijom

Regionalni sastanak u Siegenu

„Tko od nas prati ono što djeca prate?“

Hrvatska katolička misija Siegen bila je domaćin regionalnog sastanka održanog 14.2.1985. za regiju Sjeverne Westfalije. Siegen se smjestio na jugu Sauerlanda. Ima 120.000 stanovnika, od kojih 70% evangelika i 30% katolika. Poznat je po svojoj ljevaonici željeza.

U tom gradu posao nađoše i mnogi hrvatski katolici. Njih je do 1977. god. posluživao svećenik iz Hagen v. Stjepan Vrdoljak, a od

Ima Stipan veliki, lijepi stan, novi veliki automobil. Teško mu je samo što kao bauštelac mora često izbjivati daleko od svoje obitelji koja ga uvijek privlači kao jaki magnet. On je već i u domovini, nedaleko od Sinja, sagradio kuću i samo čeka čas kad će se moći vratiti. Muči ga strah da mu njegovo najveće blago – njegova djeca, ne ostanu u tuđini. Trudi se stoga da ih odgoji u vjeri svojih otaca i u ljubavi prema rođenoj grudi. Prema riječima Kamberovih Hrvatske katoličke misije su blagodat ovdje u tuđini, „samo da smo još složeniji i aktivniji“. Unatoč velikom broju djece, obitelj Kamber je najvelikodušnija u davanju pomoći za potrebne.

Na misionarov upit za vrijeme jedne propovijedi – ima li još sretnih obitelji? – Stipan Kamber je glasno pred svima izjavio da je sretan i zadovoljan u braku.

To on svjedoči u životu i radu, to se doživljava u svakom susretu s njim. Takve su obitelji naša radost i naša nada. Samo kad bi ih bilo još više!

P. Bernard Rubinić

sedmog mjeseca 1977. godine Siegen postaje samostalna misija i dobiva svoga svećenika u osobi p. Franje Halužana, kojemu pomažu socijalni radnik Ivo Živković i supruga socijalnog radnika kao tajnica.

P. Franjo Halužan posluhuje četiri crkve i računa da na tom prostoru živi do 4000 hrvatskih katolika. Osjetila se potreba i za prikladnim centrom. Uspio je dobiti krasne prosto-

(nastavak na sl. str.)

rije u ulici Hauterbachweg 15. Centar je otvorio biskup Tomislav Jablanović u devetom mjesecu 1984. Tu je i socijalni ured. U tom centru sastadoše se 14.2.1985 svećenici i pastoralni suradnici Sjeverne Westfalije da raspravljaju o mladima u godini mladih.

Lijepo počašćeni i pozdravljeni od p. Franje Halužana i šprehera vlč. Stjepana Penića, prisutni su pažljivo slušali predavanja dvojice predavača: vlč. Branka Šimovića i vlč. Zdravko Čulića. Vlč. Branko Šimović podijelio je svoje predavanje u tri točke: **cilj rada s mladima, sredstva u radu i kakvi su rezultati.** Svoje je predavanje temeljio uglavnom na iskustvu poznatog teologa Karla Rahnera i njegovom radu s mladima. Rahner je napisao i knjigu, plod pisama mladih i njegovih odgovora mladima.

Mladi često pitaju o smislu života, o odnosu prema Bogu, o odnosu prema Crkvi... Karl Rahner nikada ne nameće svoje mišljenje, nego skupa s mladima traži odgovor i pomaže mladima da sami nađu odgovor. Osim iskustava Karla Rahnera s mladima, vlč. Branko Šimović iznio je i svoja osobna iskustva koja će poslije pomoći drugima da se razvije plodna diskusija.

Vlč. Zdravko Čulić u svom kratkom prikazu izaziva prisutne na ozbiljno razmišljanje. Potcrtao bih neke rečenice iz tog prikaza: „Vi ste gradeći crkvu nas izgubili“, reče mi jedna djevojka u domovini, pa da se, braćo, ne bi nama u inozemstvu dogodilo: „Vi ste svećenici jureći cestama nas izgubili“...

„Tko od nas prati ono što sve djeca prate?“ „Nikad ne zaboravite, da vi zamjenjujete roditelje“ (Don Bosco). „Treba u dušu unijeti katekizam“ (Ivan Pavao I.). „Dijete koje se osjeća shvaćeno, osjeća se i sigurno.“

Poslije predavanja razvila se diskusija i rodile su se neke ideje koje bi ubuduće trebalo ostvariti:

- 1) Treba više međumisijskih susreta mladih.
- 2) Kada se priprema neki program za mlade, treba pozvati predstavnike mladih na razini biskupije. Mladi bi trebali spremati taj program.
- 3) Trebalo bi poraditi na tome da se osnuje katehetski odbor za inozemnu pastvu.

Poslije ove diskusije prešlo se na dogovor o susretu mladih koji će se za ovu regiju održati 1. svibnja u Mettmannu. Slavlje će predvoditi urednik „Žive Zajednice“ p. Ignacije Vugdelija. Program će se sastojati od liturgijskog i kulturnog dijela. O tome ćemo drugom zgodom pisati na stranicama „Žive Zajednice“.

Misionari će poduzeti sve da veći broj mladih iz ove regije pođe i u Rim, te se tako priključuje mladima svijeta skupa sa Svetim Ocem.

Vjerujem, da će ovaj susret a i budući susreti potaknuti sve na veću odgovornost, jer ćemo, kako reče vlč. Zdravko Čulić, odgovarati Bogu, Crkvi i Domovini.

P. Jozo Župić

Zlatomisničko slavlje fra Rufina Šilića

„Otvarao je nove putove u hrvatskoj Crkvi“

Nakon mlade mise fra Rufin je ostao u Breslavi pripremajući doktorsku dizertaciju o mističnom Tijelu Kristovu u nauci sv. Bonaventure. Po povratku u Domovinu bio je profesor u Mostaru od 1938.-1945., zatim u Sarajevu od 1947.-1960. Od 1958.-1962. nalazi se na službi tajnika hercegovačke franjevačke provincije u Mostaru. Četiri godine, od 1962.-1966., proveo je u Sjedinjenim američkim državama kao dušobrižnik studenata, zatim jednu godinu u Rimu kao član Centralne komisije za obnovu Franjevačkog reda 1966.-1967. Od godine 1967. vodio je kao provincijal hercegovačku provinciju, dok godine 1976. nije uklonjen sa službe. Od 1976. živi u Mostaru, Frohnleutenu (Austrija) i Blankenau (Njemačka) tražeći zdravlja i pomažući u duhovnoj pastvi. Posljednje tri godine djelomično je paraliziran.

U Blankenau kod Fulde u Zapadnoj Njemačkoj proslavio je 27. siječnja 1985. svoj zlatomisnički jubilej bivši provincijal hercegovačkih franjevaca **dr. fra Rufin Šilić.**

Za svećenika zaređen u Breslavi 27.1.1935. fra Rufin je svoju mladu misu slavio dan kasnije u uskom krugu franjevačke breslavske obitelji i tadašnjih „gastarbajtera“, pokućara iz Dalmacije. Bilo ih je svega 18.

Gdje god je živio i radio, fra Rufin je osvajao srca ljudi svojim čovjeku blizim, optimističkim propovijedima. Tako je bilo i u Blankenau. Stanovnici ovoga mjesta željeli su da fra Rufin svoju zlatnu misu slavi s njima. U nedjelju 27. siječnja uz zlatomisnika na oltaru stajao je pomoćni biskup Fulde Johannes Kapp, provincijal i gvardijan franjevaca iz Fulde, nekoliko profesora teološkog fakulteta u Fuldi, članovi mjesne franjevačke zajednice i nekoliko franjevaca iz Hercegovine. Fra Rufin se osjećao kao na dan ređenja u Breslavi. U prigodnoj propovijedi **biskup Kapp** je naglasio da je fra Rufina doživio kao oca, brata i vođu: „Kao oca iz kojeg zrači povijest, iskustvo, snaga i volja hercegovačke franjevačke obitelji... Kao brata, jednostavna i ponizna, ljubezna i odlučna... Kao propovjednika o čijim je usnama mnoštvo ljudi jednostavno visjelo...“

Brojni dušobrižnici današnjih „gastarbajtera“ iz Njemačke, Švicarske i Austrije, njihove suradnice časne sestre i lijep broj braće iz Domovine okupili su se na hrvatsko slavlje fra Rufinove zlatne mise 28. siječnja. U koncelecijaciji je sudjelovalo 38 svećenika a propovijedao je **dr. fra Bazilije Pandžić**, generalni arhivar franjevačkog reda iz Rima: „Kao mladi profesor fra Rufin je znao i najteža filozofska i teološka pitanja učiniti pristupačnima i zanimljivima. Nje-

Predstavnici frankfurtske misije čestitaju fra Rufinu Šiliću zlatni misni jubilej

FRANKFURT

Dvadeset ruža za dvadeset godina misništva

Bivši voditelj Hrvatske kat. misije u Frankfurtu fra Tihomir Grgat, koji zbog bolesti momentalno vrši službu subsidijara u istoj misiji, proslavio je vrlo dopadljivo u Hrvatskom centru u Frankfurtu, sa svojim školskim kolegom fra Ferdinandom Jukićem, župnikom u Piramatovcima (Biskupija Šibenik), dvadesetu obljetnicu svećeničkog ređenja. Bilo je to 28. veljače 1985. godine.

Tridesetak svećenika (među njima i mons. V. Stanković) i velik broj sestara našli su se toga dana na Tihomirovoj i Ferdinandom proslavi koja je počela svećanim euharistijskim slavljem. Probrani liturgijski tekstovi, psalmi koje je i fra Tihomir sastavio, skladno svećeničko-sestarsko pjevanje pod ravanjem s. Mercedes, fra Bernardovo spretno vođenje kroz liturgiju i mnogo toga liturgijski lijepog ostat će dugo u sjećanju svih sudionika na ovoj krasnoj i raspjevanoj Misi. Fra Tihomirov rođak fra Ignacije Vugdelija održao je homiliju-razmišljanje u kojem je raščlanjivao istinu da vječni život Božjih izabranika nije bitno različit od milosnog života vjernika. Raskošniji jest, ali drukčiji nije! Više puta je ponovio poznatu vjersku istinu da je euharistija, taj čin po kojem se svećenik definira, zalag vječne slave.

Uvođenje fra Tihomira Grgata (sredina) u službu voditelja frankfurtske misije prije nekoliko godina

Hrvatski svećenici-franjevci iz kölnske okoline donijeli su simboličan dar od 20 crvenih ruža za 20 godina Tihomirova i Ferdinandom svećeništva.

Ukusni objed koji su pripremile sestre sa s. Mirom na čelu, pjesma, pjesma religiozna i domaća, nagovori i čestitke nazočnih predstavnika različitih redovničkih zajednica i

vedri razgovori – sve je to ispunilo smislom i porukom jedno nezaboravno popodne.

Najstariji član ovoga lijepog skupa reče, ne bez prizvuka sjete: „Mi stariji, brate, nismo znali ovako lijepo slaviti naših godišnjica. Čestitam!“ I „Živa zajednica“ čestita uz poklik: „Na mnogaja!“ Iv.

gove propovijedi bile su novost... Njegovi članci bili su ne samo točno i iscrpljivo izlaganje kršćanske nauke nego i pravi književni biser... Još nije vrijeme da se u potpunosti ocijeni njegova starješinska služba. Ali bez sumnje daljnja pokoljenja će pokazati da je fra Rufin volio svoju braću i uvijek bio sluga...”

Euharistijsko slavlje produženo je u večeri bratske ljubavi na kojoj su se čule mnoge zdravice. Dobivao se dojam kao da se jedan do drugoga slažu kamenčići u mozaik slavljenikovog lika. Glavne obrise tog lika ocrtao je najdraži gost ovog slavlja, prvi teolog Crkve u Hrvata dr. Tomislav Šagi-Bunić: „Kao profesor teologije, propovjednik i pisac fra Rufin Šilić je otvarao nove putove u hrvatskoj Crkvi. U teologiju dotad strogo skolastičku i racionalnu, unio je srce kao u svoje vrijeme sv. Bonaventura... Kao propovjednik donio je – prvi u našim stranama – na propovjedaonicu novi duh: misterijski govor. Velike teološke istine znalački je prevodio na pučki jezik... U kalendarima ‘Dobri Pastir’ progovarao je čitavom narodu pravu kršćansku riječ suvremeno rečenu, du-

boko potresnu i zahvatnu... To je bilo ono na čemu je kršćanstvo kod nas živjelo, preživjelo i oživjelo. To neće moći nijedan povjesničar zaboraviti... To je ušlo duboko u biće naših ljudi... Kroz dvije tisuće godina naša Crkva nije uspjela dati ženskom biću ono što je morala, ono da ‘nema više muško, žensko, nema više rob, slobodnjak...’ Fra Rufin je i tu neku brazdu zaorao. Želim da se ono što je Bog time htio što prije ostvari. Ja vjerujem u povijest spašenja...”

Na fra Rufinovu slavlju bio je provincijal hrvatskih kapucina te braća iz svih 5 hrvatskih franjevačkih provincija. Sestra Pija Slišćević, provincijalka školskih sestara iz Bijelog Polja, sa svojih 20 sestara izrazila je fra Rufinu zahvalnost za sve što je učinio za njihovu i sve druge sestarske zajednice. „Kronike nisu mogle zabilježiti ni mali dio onoga što je fra Rufin ugrađivao u sestarske duše”, istakla je sestra Pija u svojoj zdravici.

U zahvalnoj riječi fra Rufin je naglasio svoje zadovoljstvo što vidi oko sebe toliki broj braće i sestara okupljenih iz mnogo zemalja Evrope. Osobito mu je

drago što je jučer među gostima mogao pozdraviti pomoćnog biskupa mjesne Crkve, provincijala ovdašnje franjevačke provincije, profesore teološkog fakulteta ovdje u Fuldi. U današnjem skupu osobito ga raduje prisutnost o. Tomislava Šagi-Bunića i njegova provincijala Tenšeka. Zahvalan je braći svih hrvatskih franjevačkih provincija, jer sa svima je bio manje-više životno povezan i sa svima nastojao gajiti dobre odnose. Nimalo ne žali truda što ga je uložio u duhovni rast svoje provincije, franjevačkog reda, hrvatskog naroda i Kristove Crkve. Osobito ga raduje što mu se trud uloženi u rad za časne sestre već danas obilno vraća. Najveće mu je zadovoljstvo što 50 godina nakon mlade mise može reći da je nastojao i donekle uspio jednako pobožno slaviti sve mise – od mlade do zlatne. To bi želio ostaviti svoj braći svećenicima u amanet.

Lijepo je bilo fra Rufinovo zlatomisničko slavlje. Sudionici će ga sigurno zadržati u najljepšoj uspomeni. Ipak, nakon svega, u zraku lebdeći, ostalo je pitanje: Zar je i ovo naše slavlje moralo biti u zemlji tuđoj?!

STUTTGART

Pomoć obitelji ČULJAK

Sve ljude dobre volje, vjernike posebno, i u domovini i u inozemstvu, potresla je dramatična i istinita vijest o kobi djevojaka – sestara **Šime i Draženke Čuljak** iz Goranaca, Hercegovina. One su gotovo osam dana i sedam noći živjele u snijegu, ledu, osamljene, gladne i bez sna. Zadobile su teške gangrenozne smrztotine donjih udova i noge su im amputirane na VMA u Beogradu.

Vjernici Hrvatske katoličke misije u Stuttgartu odlučili su pomoći ovoj kršćanskoj i tužnoj obitelji. U tu svrhu organizirali su 2. veljače dobrovoljno skupljanje za obitelj **Čuljak**. Tog dana, a i kasnije, skupljeno je za ovu obitelj 8.500 DM. I tako su ovi vjernici, tko zna po koji put, pokazali svoje kršćansko razumijevanje i ljudsku solidarnost.

Zabavna večer Djanija Maršan

Naša štutgartska misija organizirala je 15. veljače zabavnu večer. Gost večeri bio je popularni pjevač iz Zadra **Djani Maršan** sa sastavom „Zagreb“ iz Zagreba. Iako je bio radni dan u dvorani „Kolpinghaus“ okupilo se oko 300 gostiju. Nakon pozdravnih riječi voditelja misije dr. Pavla Žmire gosti su ispunili vrijeme pjesmom i glazbom od 19.00 do 24.00 sata. Ni ovoga puta nije izostala prigodna tombola koja bijaše radost za dobitni-

ke. Naši „gastarbajteri“ nagrađivali su pljeskom i odobravanjem svaku pjesmu, svaki hit izvođača, a posebno je svima ostala na srcu i u sjećanju pjesma **Ima jedna divna zemlja** za koju je i tekst i glazbu napisao sam Djani. I Djani i skladni sastav „Zagreb“ podigao je na noge i na ples sve prisutne koji su osjećali da mogu plesati, pa i one koji se rijetko bave tim umijećem. Naigrani i izmoreni mnogi su požalili što je ponoć označavala kraj glazbe, pjesme i plesa i rastanak od veselog i jednostavnog Djanija i „Zagrebaša“. Bila je ovo večer i susret kakav naš čovjek u tuđini samo poželjeti može. Vjerujem da će ova večer ostati u ugodnom sjećanju i domaćinima i gostima.

Marinko

Pokladna zabava

U subotu, 16. veljače o. g., u prostorijama Hrvatske katoličke misije Stuttgart održana je pokladna zabava za djecu u popodnevним satima, a za odrasle navečer.

Naši najmlađi obučeni za ovu prigodu u razne maske, kauboje, klaune, kraljeve, seljančice... s nestrpljenjem su očekivali ovaj radostni i nezaboravni susret. U prepunoj dvorani vjeroučenici su nakon pozdravnih riječi i zakuske pokazali svoje umijeće u vedrom i pokladnom veselju. Predvođeni svojim vjeroučiteljicama i vjeroučiteljima izvodili su razne igre: natjecanje s jabukama, ples s metlom, ples s naračama... Jedna djevojči-

Djani Maršan

ca u želji da što prije pojede jabuku, progatala je svoj zub i hrabro podnijela ovaj gubitak.

Istaknuti treba da su u ovim raznim igrama aktivnije bile djevojčice od dječaka. Maske kod djece bile su originalne i lijepe, tako da je žiri imao dosta posla dok je izabrao najbolju. Ona je pripala i najmlađem natjecatelju, Katarini Modrić, kojoj su 2 godine. Bila je obučena u masku seljančice.

A navečer su odrasli uz čašicu smijeha, razgovora i vina proslavili FAŠING. Sudionike večeri zabavljao je misijski sastav „FONTANA“.

Mira

KARLSRUHE

Trinaesti „Iseljenički dan“ u misiji

Da li je povijest samo ono što se govori i piše ili je povijest i ono što se živi. Evo pitanja! Mislim, da i konkretno življenje spada u povijest. O njemu se mnogo govori, a ponešto i zapiše. Hrvatska kat. misija Karlsruhe imala je 15. prosinca 1984. svečanu priredbu u spomen „Dana iseljenika“. To je i povijesni **Trinaesti uzastopni dan iseljenika** u ovoj misiji u takvom obliku. Glavna točka priredbe: **Skazanje o Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata**. Sestra Danela Juriša je sastavila i prilagodila našim misijskim mogućnostima „Skazanje“ prema onom održanom u Zagrebu i Mariji Bistrici 8. rujna 1984. godine. „Pravu“ krstionicu kneza Višeslava napravio je za tu zgodu g. Ivan Vidović, a vrčeve tvornica M. Schmor iz Hatzenbühla. U ministrantska odijela obučeni dječaci pratili su hrvatskom trobojnicom ukrašene vrčeve a nosile su ih djevojčice u narodnim nošnjama. Dušobrižnik je odjeven u liturgijsko ruho uveo u Skazanje i otpjevao mu početak.

U župnoj dvorani Sv. Mihovila bilo je te večeri ozbiljno, pobožno i radostno. Svi smo, a bila nas je puna dvorana, sudjelovali u iz-

vođenju Skazanja. Slušanjem, pjevanjem i razmišljanjem – jer bila je to doista prava meditacija – uspjeli smo naučiti i pokazati kako se živi povijest ovoga trenutka.

Mladi i djeca ove misije izveli su i igrokaz „**Lijepo je biti zajedno**“. Poslije pjesama božićnog sadržaja i šansone „Danas smo zajedno“ prešlo se na zabavni dio priredbe „Trinaestog dana iseljenika“ u misiji. Za lijepo sviranje i krasno pjevanje pobrinuo se mladi umjetnik Denis Peranić iz Offenbacha, rođeni Novaljanin s otoka Paga.

Svi su sudionici i posjetitelji ove priredbe, nazvani te večeri „dragim izabranicima Gospodnjim“, pošli vrlo zadovoljni svojim kućama. Bila je to jedna od najljepših i najuspješnijih priredbi u misiji Karlsruhe u povodu „Dana iseljenika“ dosada.

Bogu dragom hvala. S njim, jedinim našim Spasiteljem, živjet ćemo i dalje svoju povijest i životom ostvarivati povijest spasenja.

Sljedećeg je dana, na treću nedjelju Došašća, cijela vjerska zajednica slavila euharistiju, u homiliji razmišljala o „Crkvi – zajednici otkupljenih“, pristupila u velikom broju sakramentima ispovijedi i pričesti i tiho molila ponavljajući: „**Dođi, Gospodine Isuse**“.

I. Plješa

DARMSTADT

Djeca ne znaju nositi maske

Još jedna večer rekreacije, 16. veljače, donijela je vjernicima misije Darmstadt puno vedrine i opuštenosti od svakidašnjih briga i napora. Bio je fašing, pa nije ni čudo da se okupilo mnoštvo svijeta, svatko sa svojom maskom. Prednjačila su djeca, a kako ne

znaju nositi maske, skakutala su desno i lijevo, oponašajući maskirane. Animator je bio župnik. I on se ponekad sakrio pod masku, ali govor ga je odavao. Naš sastav „Zrinski“ svojom glazbom i zanimljivom uniformom zaista je zabavljao publiku. Odigrana je i tombola. Pjevačica Marica Z. svojom pjesmom „Malo mira“ i drugima ugodno je iznenadila sve nazočne.

Prisutni

Ekumenska konferencija u Münchenu

„Ne o strancima, nego sa strancima!”

Za vrijeme „Molitve nacija” u crkvi Sv. Pavla u Münchenu (pjevao je zbor Hrvatske kat. misije München, a zapaženu riječ održala je franjevka s. Radoslava Bralo iz Frankfurta) koju je ZDF prenosio „uživo”, govorio je i evangelički biskup Classen koji je između ostalog rekao: „Kako bi to izgledalo kad bi u Njemačkoj živjeli samo Nijemci? Svi smo mi istoga podrijetla i ista nam je budućnost. Tko više ‘stranci vani’, taj hoće da i Krist ode iz Njemačke. Zahvalan sam Kristu kojega u strancima susrećem”. Tom molitvom u kojoj je sudjelovalo više predstavnika inozemnih grupa i dviju njemačkih Crkava završila je radom, 23. 2. 1985., Konferencija „Stranci i Nijemci”, koju su od 21. do 23. 2. organizirale dvije njemačke institucije: Centralni komitet njemačkih katolika i Crkveni sabor evangeličke Crkve.

Konferenciju je 21. 2. navečer otvorio u Pschorr-Kelleru u Münchenu bavarski ministar za bogoštovlje **prof. H. Maier**, a nazočno je bilo oko 800 sudionika, stranaca i Nijemaca, iz čitave Savezne Republike. Svi sudionici rade na tome da Nijemci i stranci skladno žive zajedno – danas i sutra. To je i bio moto ovoga skupa.

U pozdravnoj riječi rekao je **prof. Maier** da stranci u Njemačkoj nisu privremena pojava, spomenuo je da postoje poteškoće, ali da se ne može govoriti o neprijateljstvu prema strancima ili rasizmu i da je njemačko zakonodavstvo s obzirom na strance vrlo liberalno, možda najliberalnije u svijetu. Ovaj Maierov govor, a još više sam njemački zakon o strancima, bio je podvrgnut oštroj i žučljivoj kritici. Francuski isusovac **J. Weiydert** koji je govorio u ime stranaca u Evropi rekao je da strancima treba zakonski omogućiti da sami planiraju svoju budućnost u inozemstvu, napomenuvši da bi s odlaskom stranaca bilo još više nezaposlenih u Evropi. On je zahtijevao da se strancima dodijeli pravo glasa na komunalnim izborima.

Sutradan su održana tri referata. Najprije je govorio **p. Ignacije Vugdelija**. U svom izlaganju on se najduže zadržao na opisu odnosa koji vladaju među strancima i Nijemcima, pozdravio je stavove njemačkih Crkava u politici prema strancima, proglasio nezadovoljavajućim njemački zakon o strancima i izrazio bojazan da će se velik dio stranaca, ponaosob mladih, u najskorije vrijeme sasvim asimilirati. Zbog toga bi morale biti zabrinutije, rekao je, zemlje podrijetla stranaca nego Savezna Republika. Sve je odgovorne zamolio da strancima omoguće život dostojan čovjeka. **Gospođa Maria Ordoqui**, iz španjolske misije u Reutlingenu, govorila je o situaciji inozemnih žena i o utjecaju koji je na njih izvršilo njemačko društvo. **Prof. Schober** iz Stuttgarta tražio je u svom pred-

vanju: neograničenu dozvolu boravka za strance nakon 5 godina boravka u Njemačkoj, pravo na dovođenje obitelji, pravo na boravak i onda kad stranac ostane bez posla ili počne primati socijalnu pomoć.

Nakon ovih referata slijedila je duga, tematski raznovrsna i na momente žučljiva diskusija. Pitanja publike upućena predavačima najčešće su se odnosila na integraciju, identitet, na stav Crkava prema strancima, na radno mjesto i na njemačko zakonodavstvo. Rad u 5 grupa bio je posvećen temama: „Radno mjesto Njemačka”, „Ostarjeti u Njemačkoj”, „Moja djeca rastu u Njemačkoj”, „Živimo zajedno u istoj kući” i „Nova domovina u tuđoj zemlji”. O radu grupa raspravljalo se na plenumu.

U završnoj riječi kazao je **W. Huber**, predsjednik Crkvenog sabora evangeličke Crkve, da integracija stranaca ostaje trajna zadaća kršćana u SR Njemačkoj i da je potrebno više govoriti sa strancima, a manje o njima. Konferencija je završena bez ikakve peticije ili proglašenja. Svi će radovi biti objavljeni u posebnoj knjizi.

Ne vjerujemo da će poslije ove Konferencije stanje stranaca u SR Njemačkoj biti naročito poboljšano. No, treba pozdraviti zauzimanje njemačkih Crkava za strance i njihovo konkretno nastojanje da se njemačkom društvu protumači stvarno stanje stranaca i da se posvijeste njihovi problemi. U tom smislu ova Konferencija znači krupan korak naprijed. *Iv.*

Vijećanje socijalnih predstavnika

Regionalni predstavnici karitasovih socijalnih radnika sa svojim saveznom predstavnikom i referentom iz centralne Karitasa u Freiburgu održali su dne 27. veljače 1985. u prostorijama Naddušobrižničkog ureda u Frankfurtu svoj redoviti sastanak.

Raspravljalo se o problemima naših ljudi zaposlenih u SR Njemačkoj, posebno o problemima obitelji, integraciji mladih, o sve većem broju onih koji su ovdje ostavili svoje zdravlje i onih koji očekuju zaslužene mirovine.

Regionalni sastanci karitasovih socijalnih radnika na kojima će se o tim pitanjima temeljitije raspravljati i prilagoditi situaciji regije održat će se kako slijedi:

12. 3. 1985. u **Offenburgu** – Baden

13. 3. 1985. u **Hohenrodtu** – Württemberg

20. 3. 1985. u **Kölnu** – Nordrhein Westfalen

27. 3. 1985. u **Kielu** – Schleswig-Holstein

29. 3. 1985. u **Mainzu** – Rheinland Pfalz

24. 4. 1985. u **Kommende** – Nord Westfalen *I. V.*

FRANKFURT/M.

Obiteljski seminari izvrsno posjećeni

Obiteljski seminari koje najčešće organiziraju karitasovi socijalni radnici pri našim misijama pokazali su se i dokazali vrlo korisnima i potrebnima. O tom smo više puta pisali u našem listu. Bračni drugovi nauče mnogo na tim zanimljivim tečajevima koji se redovito održavaju izvan mjesta njihova boravka. Po sudu svih sudionika dani provedeni na obiteljskim seminarima pravo su ljudsko i kršćansko osvježenje i duhovno obogaćenje. No, ako se zbog prilika i neprilika ne ide ili ne može ići na seminare izvan misijskog područja, onda još uvijek ostaju na raspolaganju misijske prostorije u kojima se može učiti, moliti i razgovarati o svim temama koje zanimaju ljude naših dana.

Tako je misija **Frankfurt** organizirala 23. i 24. veljače obiteljski seminar u svom centru na kojem je sudjelovalo više od 100 bračnih partnera. Prvo predavanje pod naslovom „**Moralni vid braka**” održao je fra Stanko Datur. On je govorio o smislu spolnosti i braka, o braku kao zajednici ljubavi i o nadnarav-

nim dimenzijama kršćanskog braka. Fra Ignacije Vugdelija obradio je temu „**Brak u Starom i Novom zavjetu**”, dok se fra Rafael Begić zadržao na „**Abecedi braka**”. Vrlo otvorena diskusija koja je slijedila poslije svakog predavanja i u kojoj je sudjelovao velik postotak sudionika na seminaru potvrdila je svrsishodnost i nužnost ove vrste „nastave” za odrasle. Zajedničke agape koje je na svršetku seminara za sve „učenike” priredila misija zahvaljujući požrtvornosti sestara franjevk, zorno su potvrdile kako je lijepo kad kršćanske obitelji prerastaju u obitelj Crkve.

Tjedan dana kasnije ponovljen je isti seminar za naše obitelji koje žive u **Bad Sodenu**, a potom u **Hofheimu**. Odziv je bio iznimno velik, a duhovna korist još veća. Isti seminar bit će održan 22. i 23. ožujka i u **Bad Homburgu**. *Iv.*

Djeca su potrebni roditelji, ali im istodobno trebaju braća i sestre. (Victor Vincent)

Knjige knjige knjige...

Mini-povijest Makarskog primorja

„Ne može se pretvoriti u roba čovjek, koji poznaje svoju povijest”. Tim riječima jednog suvremenog filozofa, makarski franjevac **dr. o. Karlo Jurišić** uvodi čitatelja u kratku, ali zanimljivo pisanu povijest Makarskoga primorja, a u povodu 300. obljetnice oslobođenja od turske vladavine, koja je trajala 185 godina. Po onoj narodnoj: svaka sila za zemana (= vremena), a nevolja redom ide. Fra Pavao Šilobadović, ljetopisac, zabilježio je 13. siječnja 1684. slijedeće: „I bi veliko veselje u svemu Primorju i u svoj Dalmaciji, jer se oslobodiše od velika zla. Amen, aleluja!”

U ovoj knjižici su objelodanjena četiri govora, koje je pisac održao prošle jeseni i to jedan u selu Makru, a tri uzastopna u crkvi sv. Marka u Makarskoj. Makarska biskupija je bila osnovana još u 6. stoljeću poslije Krista, ali je u vihoru povijesti nestala sve do 1300. g., kada je obnovljena za vrijeme kneza Jurja Šubića Bribirskoga. Koncem 15. stoljeća Turci su nezaustavljivo nadirali pa je nakon pada Bosne (1463. g.), Hercegovine (1482. g.) i Krbavske bitke 9. rujna 1493. g. u kojoj je uništena cijela vojska hrvatska, došao red i na Makarsku u zimi 1499. g. Grad je bio razoren zajedno s katedralom sv. Petra, a stanovništvo i svećenstvo, ukoliko nije izginulo, razbježalo se na sve strane.

Na molbu bosanskih fratar, tri godine kasnije, Turci im dopustiše doći u Makarsku, popraviti staru gotičku Gospinu crkvu i kod nje se nastaniti. Tada se prvi put spominje naziv grada Makarska, koja je vjerojatno dobila ime po drevnom selu Makar, sjedištu starovjekovne biskupije. U prošlom stoljeću je Makarska biskupija pripojena Splitskoj biskupiji i tako je ostalo do dana današnjega.

Pisac je na samo šezdesetak stranica uspio razgovijetno i dokumentarno orisati povijest Makarske. Ovakve se mini-povijesti rado čitaju pa se nadati da će primjer fra Karla Jurišića uskoro slijediti drugi pisci u drugim župama i biskupijama. SZ.

Ante Knezović

Ante i njegove gusle

Zacijelo je mnogima već poznat **Ante Knezović**, vrsni varioc i čestiti muž i otac kršćanske obitelji. Godinama po ovim urbaniziranim bespućima potrošačkog društva nosi u srcu užareni hercegovački krš, u svojoj prtljazi filigranskom preciznošću izrezbarene gusle kojima u satima mira i sjete jeca sebi i nama, budi one koji ga čuju i razumiju.

Nijedan mu put nije dalek, nijedan napor težak, nijedan trošak velik ako se radi o nabavci novoga epa za gusle, rođenoga u vlastitom narodu, pa je Ante s vremenom postao živa enciklopedija narodnog stvaralaštva te vrste, sposoban i voljan satima naizust recitirati stihove povijesti, stihove bremenite porukom sadašnjim i budućim naraštajima. Kao osvjedočeni ljubitelj guslarstva čvrsto je uvjeren da one najbolje izražavaju svu doživljajnost našega naroda. U njima se nalazi i lepršavost mandolina našega primorskog podneblja, razigranost tamburica slavonske i bačke plodnosti, olovna sjeta šargije tvrdih i krševitih vrhunaca. Gusle su one koje pričaju, potiču na veselje, na ponos na svoju prošlost, na ushićenost nad ljepotama krajolika i koje bode one koji imaju uši da čuju i srce da razumiju.

Nakon što je prije nekoliko godina objavio LP-ploču obraća nam se sada kazetom na koju je snimio dio naše vječno prisutne i aktualne prošlosti i vidu pjesama:

HRVATSKI NARODNI GUSLAR

ANTE KNEZOVIĆ

**Krunidba kralja Tomislava,
Domovina i iseljenici i
Mučenička smrt prvog hrvatskog sveca
Nikole Tavelića.**

Oni koji vole i razumiju gusle, kojima one predstavljaju neodvojivi dio pojma domovine, znat će pravilno procijeniti vrijednost ovoga doprinosa i najnovijeg ostvarenja hrvatskog narodnog guslara s „privremenim” boravkom na radu u SR Njemačkoj.

Kazeta se uz cijenu od 10,- DM naručuje kod autora i izdavača na adresi:

Ante Knezović
Lupinenstr. 61, 2800 Bremen 21
Tel.: (04 21) 6 16-32 83

mž

More, ona, on i Freundin

Hrvatini Daleković

Sama...
Na pustom žalu
Zamamnu pjesmu mora
Sudbinsku priču
Žubore joj svilene usne

Lijepa...
Nikad dovršeni
San mladenačke noći
Kaplja rose
Pozlaćena jutarnjim suncem
Na listu oleandra

Zamišljena...
Stopala nježna miluju vali
Pogledom

Pluta po pučini motreći
Nedostižni galeba let
Pita...
Hridi bez srca šute
More je gluho
Kapljice
Uzalud ljube stijenje
Pjena umire na pijesku
Tužna...
Uzdiše u grču
Odgovor zna
Vratiti se nikada neće
Tuđina je kriva
Daleko
Na sjeveru Freundin ga grli

Susret mladih sa Sv. Ocem

Program

Subota, 30.3.

(Trg Sv. Ivana Lateranskog)

1. Susret sa Sv. Ocem

16.00 s. – Predstavljanje mladih

- Pjesme na različitim jezicima
- Molitve i svjedočanstva

17.00 s. – Dolazak Sv. Oca

- Pozdravna riječ predsjednika Papinskog vijeća za laike, kardinala Pironia
- Svjedočanstva mladih iz različitih kontinenata

2. Bdjenje

20.30 s. – Početak bdjenja u različitim crkvama u blizini lateranske bazilike. U dvjema crkvama mogućnost euharistijskog klanjanja do 6 sati izjutra. Prigoda za ispovijed.

Cvjetnica, 31.3.

Procesija prema Anđeoskoj tvrđavi

8.00 s. – Susret kod Anđeoske tvrđave i dijeljenje palmi

9.00 s. – Dolazak Sv. Oca k Anđeoskoj tvrđavi i početak liturgije (blagoslov palmi). Procesija prema crkvi Sv. Petra.

9.30 s. – Euharistijsko slavlje na Trgu Sv. Petra.

Naši mladi rado putuju u Domovinu u organizaciji svojih misija. Vjerujemo da će se u velikom broju naći na Cvjetnicu i u Rimu da bi pozdravili Papu i mladež svijeta. Na slici: naši mladi na Plitvicama.

Oglas

Pozor! Novi zakon, nove mogućnosti: građevinski strojevi za Jugoslaviju. Kako? Upitajte nas!

Prodajemo građevinske strojeve tipa: Atlas, Massey-Fergusson, MF-Hanomag, Caterpillar, Liebherr, O+K, Fiat, Komatsu, Poclair, Hamm, Bomag, Duapac i mnoge druge.

Naša adresa: **Baumaschinen-Port-GmbH**
Alfred-Klinge-Str. 92
7064 Remshalden-Grünbach (b. Stuttgart)
Tel.: 07151/72725, Telex: 7262237 bapo

Možete nas dobiti i na privatnom telefonu: Klaus Fetzer, tel.: 0711/808464; Jürgen Teltz, tel.: 07181/41400; D. Odak (govori hrvatski), tel.: 07181/5893

Tko je otac hrvatskoga književnog jezika?

Cijenjeni Uredniče!

U „Živoj zajednici“, broj 1/2. 1985., na naslovnoj stranici stoji članak „Slavenska Evropa mnogo duguje sv. braći Ćirilu i Metodu“ od Antona Benvina.

Među ostalim tu se ponavljaju starodavne i dobro poznate teze: da su slavenska braća preveli Sv. pismo na narodni slavenski jezik i da su tvorci glagoljice.

Dr. fra Dominik Mandić (u sredini) za vrijeme posjeta svojoj franjevačkoj subraći u Švicarskoj 1966.

Međutim, jedan od najpoznatijih hrvatskih povjesničara iz našega vremena dr. Dominik Mandić u svojim djelima tvrdi slijedeće: 1) da su hrvatski svećenici već davno prije njih preveli Sv. pismo, i to na hrvatski jezik, a sv. braća su se samo tim prijevodima poslužila i 2) da su tadašnji hrvatski svećenici začetnici glagoljice, koja je hrvatsko pismo.

Ovdje ukratko navodim, u vezi s time, samoga Mandića: „... Prema tome, sv. Ćiril nije otac hrvatskoga književnog jezika, jer su Hrvati već prije njega imali izgrađeni književni jezik hrvatski... Umnjiji i učeniji svećenici Hrvati već tada su stvorili prve početke hrvatskoga pisma, koji će se kasnije u završnoj formi nazivati hrvatska glagoljica...“ („Rasprave i prilozi iz stare hrvatske povijesti“, dr. o. Dominik Mandić, str. 189.; Izd.: Hrvatski povijesni institut, Rim 1963.).

Bilo bi veoma poželjno i korisno kada bi suvremeni hrvatski povjesničari razradili gornju povijesnu temu i koliko je moguće napokon je osvijetlili; posebno bi to bilo poželjno učiniti u ovoj jubilarnoj godini sv. Metoda.

Štuje i pozdravlja Lucijan Kordić, Zürich

„Molim Boga da on blagoslovi vas, vaše obitelji, vaše župne zajednice i meni uvijek dragu Hrvatsku!“

Ivan Pavao II, Hrvatima Kanade

Kratke i zanimljive vijesti

Novo misijsko glasilo

Hrvatska kat. misija Sindelfingen izdala je početkom ove godine prvi broj svoga glasila koje se zove „Naš križ“. Na 28 stranica i na lijepom papiru, u riječi i u slici, opisan je život sindelfingenske misije i misionara koji su u njoj radili. Opisani su i svi važniji događaji u misiji tijekom jedne godine, priredbe, izleti, prve pričesti, krizme i dr. Zabilježeni su i važniji gosti koji su posjetili misiju. Doneseni su i planovi za proslave narednih značajnih obljetnica. Ne manjka ni izvještaj o karitasovu socijalnom uredu i o nogometnom klubu „Croatia“. Rubrici misijske solidarnosti posvećena je cijela stranica. Naslovna stranica otisnuta je u četverbojnom tisku. List se može besplatno dobiti u misiji Sindelfingen. Čestitamo!

Međugorje na videokazeti

Film o Međugorju „Seit die Gospa hier erscheint – Otkad se Gospa ovdje ukazuje“ koji je na Badnjak 1984. godine emitirala bavarska televizija i u kojem do riječi dolaze vidioci, biskup Žanić, mariolog Laurentin, mještani, prof. Rupčić i međugorski svećenici može se dobiti kao videokazeta (VHS) na adresi: Hans Schotte, Eichenstr. 14, 8904 Ottmarling, tel.: 08 21/60 33 36. Cijena: 90.- DM. Film je naišao na veliko zanimanje televizijskih kuća u Zapadnoj Evropi.

U Splitu zabranjeni vrtići časnih sestara

Zagreb, 20. prosinca (AKSA) – Izvršno vijeće Skupštine općine Split odlučilo je zabraniti rad dječjih obdaništa koje organizira Crkva. Komitet za privredu ovih će dana o tome donijeti rješenje časnim sestrama. U Splitu i na prigradskom području djeluje devet crkvenih dječjih obdaništa koje pohađa 230 mališana. Za mjesec će dana Komitet za odgoj i obrazovanje predložiti kako da se djeca smjeste. O tome izvještavaju beogradske „Večernje novosti“ 20. prosinca.

Poziv liječnicima i zubarima

Poštovane kolegice i kolege. Ako imate viška antibiotika ili kemoterapeutika, pošaljite ih za oca A. Gabrića i Majku Tereziju u Indiju na moju adresu: Dr. Tomac, St. Johannes Hospital, Hospitalstr. 4-8, 5800 Hagen. Moja će briga biti da te lijekove, o vlastitom trošku, uputim na misiju o. Gabrića u Bengaliji. Unaprijed srdačna hvala.

Detalj s naslovne stranice misijskog glasila „Naš križ“

„Nikola Šubić Zrinski“ na njemačkim pozornicama

Najpoznatija hrvatska opera – „Nikola Šubić Zrinski“ od Ivana Zajca, bit će izvedena 19. svibnja 1985. godine u Münchenu (Herkulesaal) i 13. listopada 1985. u Offenbachu (Stadthalle). Izvest će je koncertantno i na hrvatskom jeziku njemački soliti, Münchener Opernchor i Südwestfälische Philharmonie. Koliko smo informirani, bit će to prva izvedba ove popularne opere u kojoj sudjeluju strani glazbeni ansambli. Ne sumnjamo da će Hrvati iz Münchena i Offenbacha te njihovih okolica ispuniti sva mjesta u navedenim dvoranama.

Opera Nikola Šubić Zrinski bit će izvedena i 29. rujna 1985. u zap. Berlinu, u Koncertnoj dvorani Visoke škole za umjetnike (Hochschule der Künstler).

Rekordna kolekta

Tijekom 1984. godine sabrali su njemački katolici za potrebe braće u nevolji više od 630 milijuna maraka i to: za „Missio“ 173 milijuna, za „Misereor“ 141 milijun, u adventskoj akciji 131,6 milijun, za Njemački karitas 125 milijuna, za katastrofama pogođena područja 48 milijuna, za istočnu Evropu 27 milijuna, za potrebne u Njemačkoj 50 milijuna i za dijasporu 62,2 milijuna maraka. Ako se navedenoj svoti dodaju iznosi sabrani u drugim akcijama skupljanja milodara (za Poljsku, Etiopiju, Indiju te iznosi iz crkvenog poreza za one koji trpe oskudicu), onda su njemački katolici u prošloj godini za ublaženja bijede u svijetu skupili rekordnu svotu od milijardu i 400 milijuna maraka. Škrti Švabe?!

Prodajem kuću katnicu pokraj škole u zapadnom dijelu Zagreba, čvrsto ograđenu, 180 m² stambene površine i isto toliko podruma visokog 2,75 m te dvije terase: u katu 71 m² i u visokom prizemlju 36 m². Mogućnost nadogradnje. Garaža u dvorištu, centralno grijanje, telefon, plin pred kućom, pogodno za obrt. Upitati na telefon u Zagrebu: 041/575005.

NAŠI POKOJNICI

Svjetlana Ivanišević

U Zagrebu je 15. veljače 1985. u 82. godini života blago u Gospodinu preminula Svjetlana Ivanišević, supruga pok. Dra-

gutina Ivaniševića. Posljednjih 12 godina provela je u SR Njemačkoj sa svojim sinom i njegovom obitelji. Kad joj se zdravstveno stanje pogoršalo, zamolila je sina da je preveze u Zagreb, da može umrijeti u Hrvatskoj. Pokopana je u Makarskoj, u obiteljskoj grobnici Ivaniševića. Pokojnica je bila najuže povezana s Crkvom. Svaki dolazak svećenika u njen dom bio je za nju jedna vrsta blagdana. Dok dobroj baki Svjetlani želimo vječni pokoj u nebeskoj domovini, dotle njezinu sinu Jošku, snahi Štefeci i unučadi Hrvoju i Zrinki izražavamo svoju duboku kršćansku sućut. Počivala u miru Božjem!

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Piše Ivo Hladek

„Na kruški vrabaca jato”

Odkad je s Barom u Njemačkoj i otkad svaku paru šteti za 'novu-hižu', Štef 'Nemec' je postao čuđak. Na ulici govori sam sa sobom, pa tako i sad dok se fra Juri jada zbog sina Iveka: „A ki vrab bu znal kaj je ž' nim? Doli v Sesvetama je mal sve petice, a tu mi veliju v švapskoj šoli da bu zronal!” Dečko navodno ide rijetko u školu, sjedi cio dan u malom stanu i sluša kazete. Kao i mnogi drugi Štef i Bara čiste uvečer urede. Fra Jure pogleda Štefa ispod oka: „Da mu što-god ne fali ovdi gore?”

Mada se Štef komično ponaša i čvrsto vjeruje da zavist vlada svijetom te da sve ovisi o vračarijama, nije on bedast. U par godina je podigao komfornu kuću, iako su njegove u selu uvijek nazivale 'bokcima', a Štefu sa dapače prišli nadimak 'Nemec', odkad zbog gradnje dolazi često kući pa rado priča o Njemačkoj.

„Imel sem pred hižom malu hrušku. Zasadi sem je kak sitno drvce s dve grančice. Jedneg dana grančice ležiju ztrgane ob zemli. Zakaj, pitam se jaz, kaj sem im skrivil? Zavidan do vruga, sused Joža mi se grdno ruga i veli da su huncuti hriškico ztrgali.”

Neki put zavist, jal i ljubomora, kao mrzla magla ili prašna paučina zahvate obitelji, sela, poduzeća i cijelu zemlju, pa iako svi dobro znaju da ovako 'po babu i po stričevima' više ne ide, nego treba konačno raditi 'po pravdi Boga velikoga', obično sve ostaje po starom, jer su svi zamršeni u višestruku mrežu zavisti i jala. Štef sjedi u župnom uredu pa pjevucka za sebe: „Na kruški vrabaca jato, pod kruškom žuti list pao u blato i plače, sve jače i jače plače, jer mu je umrijeti u blatu”. „A di si to ufatio, bleko?”, ljuti se fra Jure. „A zakaj su mi ztrgali hruškico pred hižom? Ja dobre vem i to, ki je Iveka zavraćal pa mu ne ide v školi! Bum išel vračarici pa bum Jožine vračke ztrgal i curuk na neg bacil!”

Kako iz Štefa nije ništa jasnog izvući, fra Jure nazove školu. „Herr Pfarrer”, veli njemački nastavnik, „Ivan je bio do nedavno odličan đak, ali sad il uopće ne dolazi u školu il sjedi u rezredu kao panj i ni slova ne kaže. Trebalo bi ga nužno odvesti k liječniku, svršit će inače loše!”

Dok fra Jure tumači Štefu odgovor, on jedva sluša. „Kraj puta kruška, pod kruškom Ruška veze... Znam ja čije je to maslo, ker je Ivek v glave bolesen! Nek samo Joža sa svojom vračaricom proti mene veze paočino, ja znam, kaj ću raditi!” „Ma kaki Joža, Stipe moj!”, veli mirno fra Jure, „dite ti je bolesno i ne ide u školu. Moraš s njim doturu – kake nabace, sinko!”

Otišao Štef s Ivekom doktoru za živce. „Ništa! Odvedi ga u kliniku!”, veli liječnik. O Uskrsu odveo Štefu novu kuću kod Sesveta zadnje cijevi za grijanje pa usput navratio nekoj vračarici, ali osim sto maraka troška (danas i ciganke računaju u devizama!) nikakve koristi od nje. Po povratku odveo on Iveka, što milom što silom, u kliniku na promatranje.

Kod večere se među braćom fra Jure ne može smiriti: „Vračke! A nu, vidi što narod sve viruje!” Fra Luka se javi: „Jure, đava je majstor zavisti i jala, nikad to ne zaboravi! Možbit je dite zbilja iz zavisti zavraćano?” Fra Gabro, suvremen kritičan duh, smije se: „Ma biž, puko praznovirje!” Neki njemački pop, kod fratara u gostima, sluša. „Čitam juče u novinama o vrački s upaljenima novcem. Jedna Beograđanka strahovala za ljubav 'druga' pa pozvala ciganku da joj vrača, a ova joj garantira vječnu ljubav muža, ako prije spali u loncu 10.000 maraka. Prije nego će vatru u lonac, vračara vješto izmijeniti paket maraka sa štosom papira, i sad je žena tuži na sud zbog prevare. Vračke, ciganke, čarobnice, Bože dragi, u što sve vaš narod vjeruje”, zgraža se Nijemac.

Znaju fratri dobro: kad prava vjera u Boga u srcu ishlapi, na njeno se mjesto brzo ušulja 'praznovjera'. „A šta vi modernjaci niste baš nimalo praznovirni?”, okreše fra Gabro Nijemcu, „a oni nesritni broj trinaest, pa horoskopi po novinama, fenig u džepu, dimnjačar koji donosi sreću, športaši i umjetnici s njihovim talismanima i lutkama, da ne kažem sve drugo!”

Nakon tri tjedna otpustilo Iveka iz bolnice: tjelesno zdrav, duševno normalan, ali odviše sam sebi prepušten – više se za dečka brinuti! „E moj Stipe”, tješi

fra Jure Štefa, „vidiš što čovik zna, il bolje ne zna o svojoj dici! Nit oni nas ni mi nji' ne razumimo – Bože mi prosti, ka' da govore kineski!” Umiješa se mirni fra Luka: „Ako očemo da nas dica i narod razumidu, moramo naučit onaj njiov 'kineski', nema druge, brate!” „A kako 'š učit kineski?”, smije se fra Jure, „oš s njima u diskoteku, nosit duge kose i pivat njiove crnačke šlagere?”

Štef sluša i misli svoje. „Ma ti si baš ka' oni fini Ježuita”, veli sad odlučno fra Gabro, „koji je prid imotskom crkvom vodija ka' ceremonijar biskupa Franića i pratnju mu u crkvu na svečanu Misu. Moraš, brate, govorit da te narod razumi! Sidi ondi narod prid crkvom na stubištu, da ne može ni miš kroz nji'. 'Gospodo', moli uljudno naš Ježuita, 'izvolite osloboditi skale za preuzvišenog', al narod se ne miče ni za palac. Onda skoči neki fratar prid narod pa vikne: 'Ustaj, stoko, daj mista biskupu, inače ćete njegovi kanonici u vječni pakal!', i narod lipo ustane, skine ponizno kape i pusti Franića u crkvu. Evo, braćo, i ti moj jadni Štefe, triba s narodom i s dicom ljudski govorit da te razumiju! Kake vračke! Ti moraš s Ivekom govorit ka' sa živim čeljadetom!”

Ivek pošao opet redovno u školu, jer se Bara djetetu više posvetila, i sve se sredilo. Ali ni fra Jure ni Bara ne mogu Štefa uvjeriti, da u svemu nisu posrijedi Jožine vračarije i zavist cijelog Zagorja. Ono o 'kineskom' naše djece i mladeži i onaj 'kvač' o razumijevanju, to se Štefu čini samo 'učena ludost', po onoj narodnoj: 'Dokoni pop i jariče krsti'. On je siguran, da samo on, Štef, poznaje jedinu tajnu formulu protiv Jožinih vrački i zavisti, pa zato dalje pjevucka za sebe kad osjeti da ga 'zamađljuje paučina':

„Na kruški vrabaca jato,
pod kruškom žuti list pao u blato
i plače,
sve jače i jače plače,
jer mu je umrijeti u blatu”.

VIERZEHNHEILIGEN (BAMBERG)

Sastanak hrvatskih pastoralaca iz Z. Evrope**Rezolucija**

Hrvatski katolički svećenici i pastoralni suradnici iz Zapadne Evrope (njih oko 140 i dva albanska katolička predstavnika) sastali su se od 4. do 8. 3. 1985. u Vierzehnheiligenu kraj Bamberga na svom redovitom godišnjem Pastoralnom tjednu da bi razmišljali o problematici suživota svojih sunarodnjaka s domaćim stanovništvom Zapadne Evrope.

Na temelju održanih predavanja i na temelju svoga bogatog iskustva i crkvenih dokumenata koji govore o pitanjima stranaca te poslije sadržajnih diskusija o problematici stranih sugrađana došli su do uvjerenja da bi za miran i plodan suživot (multikulturacija) iseljenika i domaćeg življa, za koji se oni svesrdno zalažu, bilo od velike važnosti ostvarenje slijedećih prijedloga.

A) S obzirom na mjesne Crkve:

1. da mjesne Crkve zadrže i usavrše postojeće strukture misija;
2. da mjesne Crkve u skladu s Kodeksom Katoličke Crkve proglase postojeće misije personalnim župama;
3. da mjesne Crkve, uza sve opravdane mjere štednje, pokazuju više

širokogrudnosti pri namještanju inozemnih službenika i pri dodjeljivanju potrebnih sredstava i prostora za normalno funkcioniranje stranih misija, odnosno župa;

4. da crkveni listovi i druga sredstva priopćavanja stvaraju još više povoljnu atmosferu za prihvatanje stranaca kao ravnopravnih građana.

B) S obzirom na zapadnoevropska društva:

1. da se suživot stranaca s domaćim stanovništvom (multikulturacija), a on u sebi uvijek uključuje očuvanje vlastitog identiteta s jedne i druge strane, odvija prirodnim tijekom, a ne nasilno;
2. da djeca iseljenika imaju iste šanse za školovanje i zaposlenje kao i djeca domaćeg stanovništva;
3. da se materinski jezik djece stranih radnika uvede kao obvezatni predmet za sve osnovne, srednje i više škole, budući da je jezik osnovni pokazatelj i nositelj identiteta i kulture svakog naroda;
4. da se u Zapadnoj Evropi prizna, poštuju i podupiru kulture stranih doseljenika i njihove djece. To će voditi popunjavanju, obogaćivanju i rastu multikulturalnih društava Evrope budućnosti;

5. da se ne zaboravi da je prirodno, pa prema tome i neotuđivo, pravo roditelja da njihova djeca žive s njima do dobi zrelosti i da se maloljetni stranci koji žive sa svojim roditeljima ne mogu ni iz kojeg razloga protjerati iz zapadnoevropskih zemalja;

6. da se stranim sugrađanima omoguću pravo glasa na komunalnim izborima, kao što je to slučaj u nekim evropskim zemljama.

E. Becher, predavač na Pastoralnom sastanku

**ZZ ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a.M. 50

An den Drei Steinen 42, Tel. (0 69) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković,
p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

Beschluß des Stadtsynodalrates Frankfurt vom 7. 2. 85 zur Neuordnung der Ausländergesetzgebung

Auf Grund der biblischen Botschaft, der Aussagen des kirchlichen Lehramtes, der Dokumente der Gemeinsamen Synode der Bistümer in der Bundesrepublik Deutschland und der Menschenrechte gibt der Stadtsynodalrat Frankfurt auch im Hinblick auf die konkrete Situation in der Stadt Frankfurt folgende Stellungnahme zur vorgesehenen Neuordnung der Ausländergesetzgebung ab:

1. Wer seit Jahren als ausländischer Bürger mit seiner Familie seinen Lebensmittelpunkt der Bundesrepublik Deutschland hat:

- muß das Recht auf gesicherten und unbegrenzten Aufenthalt haben; Ehegatten müssen ein eigenes Aufenthalts-

recht haben. - Dieses Recht darf auch nicht aufgrund von Arbeitslosigkeit oder bei Bezug von Sozialhilfe in einer wirtschaftlichen Krisensituation eingeschränkt oder aufgehoben werden.

- hat das Recht und die Pflicht zum Zusammenleben als Ehegatten, als Familien - Eltern mit ihren minderjährigen Kindern. -

Dieses Recht darf nicht eingeschränkt werden und gilt für alle ausländischen Mitbürger der ersten und der folgenden Generationen.

2. Bei langjährigem Aufenthalt sollen ausländische Bürger zunehmend das Recht auf Mitwirkung und Mitbestimmung - zumindest auf kommunaler Ebene - erhalten.

Postvertriebsstück D 2384 E Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf 1